

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 24. november 2025

Sak 2025/541 - Gjeldsoffer-Alliansen (GOA) - org.nr. 971 276 258 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Gjeldsoffer-Alliansen (GOA) (heretter «klager» eller «organisasjonen») søkte 23. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 110 661 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avslo søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at klagers virksomhet gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter. Det vises i den forbindelse blant annet til at organisasjonens formål er å hjelpe gjeldsofre, sette søkelys på deres problemer og arbeide for å forbedre aktuelle lover. Tilsynet påpeker også at organisasjonen dekker medlemmenes behov for rådgivning, orienterer om medlemmenes rettigheter, og bistår med å utforme anker til tingrett og lagmannsrett. Klager har blant annet bistått medlemmer med klage på feilaktig lønnstrekk, begjæring om tvangssalg av bolig, svindel og økonomisk vold i nære relasjoner, samt søknad om gjeldsforhandlinger.
- (3) Lotteritilsynet har også begrunnet avslaget på søknaden med at organisasjonens frivillige innsats ikke er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det vises til at foreningens hovedaktiviteter er basert på lønnet arbeid, og at den lønnede arbeidsinnsatsen hovedsakelig er finansiert av offentlige tilskudd.
- (4) Klager påklaget vedtaket 6. januar 2025. Klager anfører at Lotteritilsynets vurdering av at virksomheten gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter, er en for snever oppfatning av organisasjonens virksomhet. Det vises til at organisasjonen gjerne kan oppfattes som et supplement til Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV), og at klagers virksomhet kommer NAV til gode ved at ventetiden blir noe kortere og presset på saksbehandlere reduseres. Enkelte av medlemmene føler de er utsatt for en urett fra det offentlige, som følge av flere ulike forhold. Klager påpeker også at organisasjonen ikke bare ivaretar medlemmenes egeninteresse, og at samfunnet har interesse i at gjeldstyngende får bistand med sin gjeldsproblematikk. Det vises videre til at gjeldstyngedes problemer også får konsekvenser for ektefelle og deres barn.
- (5) Når det gjelder spørsmålet om den frivillige innsatsen er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, vises det til at medlemmenes arbeidsinnsats ikke er

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

knyttet til gjenytelser. Medlemmene har enten allerede fått den bistanden de hadde behov for, eller aldri hatt behov for bistand. Det er heller ikke slik at alle frivillige er medlemmer av organisasjonen. Klager viser til at organisasjonen har én frivillig som forhandler med kreditorer på vegne av medlemmene, og at oppdragsmengden vedkommende kan påta seg er begrenset, ettersom vedkommende er ansatt i et annet firma. Flere medlemmer har opplyst at de kan bistå med datakunnskap. Det påpekes også at det er vanskelig å anslå nøyaktig hvor stor del av den frivillige innsatsen som kan omregnes i årsverk. Klager viser videre til at leder jobber overtid stort sett hver dag, også i helgene, der det dessuten holdes foredrag. Leders frivillige arbeidsinnsats ble ikke inntatt i søknaden, og det anslås at arbeidsinnsatsen tilsvarer en 30 prosent stilling.

- (6) Avslutningsvis påpekes det at det ikke oppstilles krav om medlemskap for å få bistand fra organisasjonen. Alle kan ringe gjeldskrisetelefonen og få råd og veiledning per telefon eller e-post, uten å være medlem. Det gjennomføres også foredrag om gjeld og økonomi for ulike organisasjoner, uten krav om medlemskap eller krav om betaling for slike foredrag. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (7) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 27. mars 2025 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (9) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (10) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkere kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (11) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (12) Gjeldsoffer-Alliansen (GOA) sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (13) Det følger av forskriften § 5 femte ledd at søkere må kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Vurderingen av uttrykket «viktig del» er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at

kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.

- (14) Det fremgår av klagers årsregnskap at organisasjonen hadde driftsinntekter på 1 401 614 kroner i 2023. Driftsinntektene utgjør hovedsakelig offentlige tilskudd fra Arbeids- og velferdsdirektoratet (Avdir) og Oslo kommune. Klager har videre mottatt kontingent fra 270 medlemmer, som samlet utgjør 77 504 kroner. Medlemskontingenten utgjør rundt seks prosent av klagers totale driftsinntekter. Klagers driftskostnader utgjorde 1 138 375 kroner, hvorav 928 821 kroner er lønnskostnader. Lønnskostnadene utgjorde rundt 67 prosent av organisasjonenes totale driftskostnader, og er hovedsakelig finansiert av de offentlige tilskuddene.
- (15) Klager har opplyst i søknaden at én frivillig bistår medlemmene blant annet med budsjett og forhandlinger med kreditorer. Det er også til enhver tid syv frivillige medlemmer som bistår organisasjonen med ulike ting ved behov. Organisasjonen har også fem personer som sitter i styret, som alle er frivillige. Det fremgår imidlertid ikke av søknaden hvor mange timer eller årsverk organisasjonen hadde med frivillig innsats i 2023. Ifølge årsregnskapet for 2023 hadde organisasjonen 0,3 årsverk med frivillig innsats, og 1,3 lønnede årsverk fordelt på tre ansatte. Dersom dette forholdet legges til grunn for vurderingen, utgjør den frivillige innsatsen rundt 19 prosent av organisasjonen samlede virksomhet.
- (16) I klagen er det opplyst at leder stort sett jobber overtid hver dag med normal saksbehandling eller administrativt arbeid, uten å bli kompensert med lønn. Klager anslår at leders gratis arbeidsinnsats tilsvarer en 30 prosent stilling. Lotterinemnda vurderer at daglig leders ubetalte innsats i form av overtid og helgearbeid, ikke kan anses som frivillig innsats etter forskriftens forstand. Nemnda legger til grunn at arbeidet er knyttet til utførelsen av oppgaver vedkommende er ansatt for og betalt for, og inngår som en del av stillingen og arbeidsforholdet.
- (17) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klagers virksomhet hovedsakelig er basert på tilskudd fra det offentlige og lønnet arbeid. Virksomheten er nærmest helfinansiert av offentlige tilskudd fra Avdir, og medlemskontingenten utgjør kun rundt seks prosent av driftsinntektene. Videre utgjør den dokumenterte og tallfestede frivillige innsatsen 19 prosent av organisasjonens samlede virksomhet. Nemnda ser at organisasjonen trolig har noe mer frivillig innsats i form av gratis arbeidsinnsats fra styret og frivillige som bistår med datakunnskap, men vurderer at det uansett ikke er dokumentert at den frivillige innsatsen er en «viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for», jf. forskriften § 5 femte ledd første setning.
- (18) Lotterinemnda finner ikke grunn til å ta stilling til om klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter, ettersom organisasjonen uansett ikke oppfyller vilkåret i forskriften § 5 femte ledd første setning. Nemnda bemerker imidlertid at bistand med gjeldsproblematikk kan være virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode. Det følger av lov. 19. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) § 17 at kommunen skal gi enkeltpersoner råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. I lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner § 1-5 fremgår det at sosialtjenesteloven § 17 gir kommunen en plikt til å bistå personer med alvorlige gjeldsproblemer som forsøker å komme frem til en

utenrettslig gjeldsordning. Det er dermed en offentlig oppgave å tilby rådgivning til privatpersoner med alvorlige økonomiske problemer. Generell rådgivning om privatøkonomi vil derimot ikke falle inn under det offentliges ansvar.

Konklusjon

- (19) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur